

[Statsministeren.]

Der er i dag i Østeuropa, såvidt jeg ved, afsluttet ialt 24 traktater. De er praktisk talt enslydende og indeholder, som det er oplyst under denne forhandling, en generel forpligtelse for enhver af de kontraherende stater til at yde den anden såvel militær som enhver anden hjælp med alle til rådighed stående midler i tilfælde af, som det hedder, „at en af parterne angribes af Tyskland eller en hermed forbundet stat“. Hele dette net af militære bistandspagter, ikke-angrebepagter og økonomiske aftaler binder de såkaldte østeuropæiske folkedemokratier enkeltvis til Sovjetunionen, og økonomiske og kulturelle samarbejdsaftaler knytter de fleste af dem sammen to og to. Men nu ved vi altså, at dette ikke er nogen blok ifølge det ærede medlems opfattelse.

Kuppet i Tjekkosllovakiet i 1948 blev højdepunktet i ensretningsprocessen i Østeuropa. Præsident Benes' afgang og udenrigsminister Masaryks dramatiske død blev for hele verden bekræftelsen på, at i den ekspansionspolitik, der drives i Østeuropa, er der ikke brug for „brobyggere“, ikke brug for „nybyggere“, der vil ærligt samvirke og god forståelse med Vesteuropa og USA, ikke brug for frie mænd, der vil een verden.

Hvad har nu folkedemokratiets gennemførelse i Østeuropa betydet? Sagt kort: at det, vi i daglig tale kalder umistelige menneskelige frihedsgoder, er afskaffet. Det er jo urigtigt, når de danske kommunister i deres agitation påstår, at det blot er „reaktionære“ og „folkefjender“, der er sat fra bestillingen, og at folkets frihed er sikret. Vi, der bekender os til demokratiet, har grund til at mærke os, at der i Østeuropa i dag ikke findes et eneste ikke-kommunistisk parti, der betyder noget. De ikke-kommunistiske partiledere, som har holdt ryggen rank, er i dag tvunget til passivitet, sidder i fængsel eller koncentrationslejre eller er henrettet. Mange er gået i landflygtighed. Andre har ment, at det var rigtigt at gå over til kommunismen.

I det ene østeuropæiske land efter det andet har historien gentaget sig. De ikke-kommunistiske partier er blevet ensrettet. De socialdemokratiske partier er blevet tvunget til at forene sig med det kommunistiske. Det kommunistiske parti i dag hersker over statsapparatet, som har kontrollen over erhvervslivet, pressen og åndslivet. Det er, hvad der er sket i Østeuropa. Og vi ved altså, at dette er de danske kommunisters ideal, det er det, de ønsker også skulle kunne gentage sig her.

Det ærede medlem Hr. Viggo Starcke henledte opmærksomheden på artikel 2 i pagten, især på artiklens sidste punktum, hvori det siges, at landene vil søge at fjerne uoverensstemmelser i deres internationale økonomiske politik og vil tilskynde til indbyrdes økonomisk samarbejde. Det ærede medlem spørger, om det er regeringens agt at udnytte denne tilskyndelse til økonomisk samarbejde i retning af frigørelse af erhvervslivet og af samhandelen mellem landene eller i retning af erhvervslivets socialisering.

Det glæder mig, at det ærede medlem henleder opmærksomheden på denne artikels betydning. Artikel 2 understreger nemlig, at Atlanterhavspagten ikke alene er et stortilet forsøg på at sikre freden i verden, men også rummer konstruktive tanker i retning af en fortsat udvidelse af det økonomiske samarbejde mellem pagtens lande. Gennem denne pagt skulle dette samarbejde være sikret udover Marshallperioden. Det arbejde, der gøres gennem Marshallorganisationen, på at skabe basis for en voksende og friere samhandel mellem de deltagende lande, skulle altså kunne fortsættes og intensiveres. Den danske regering har hele tiden taget aktiv del i dette arbejde og vil naturligvis fortsat gøre det. I det omfang dette arbejde lykkes, således at valuta- og forsyningsforhold stadig forbedres og genopbygningsmålene nås, vil restriktionernes afvikling yderligere kunne fremskyndes. Jeg håber, at dette svar er tilfredsstillende for det ærede medlem.

Det ærede medlem stillede derefter det spørgsmål til mig, om jeg kunne tjene ham i at lade handelsministeren gå af. Jeg ved ikke, om det ærede medlem venter noget svar på det, men det ærede medlem må jo hellere få det. Svaret er nej.

Udenrigsministeren har allerede på regeringens vegne afvist det af retsforbundet stillede forslag angående udskrivning af en folkeafstemning. Vi er fra regeringens side imod dette forslag, fordi et udenrigspolitisk spørgsmål som det, vi her behandler, ikke er egnet til at sende ud til en folkeafstemning. Om udenrigspolitiske spørgsmål i almindelighed — og det kan også siges om det foreliggende — gælder det, at de ofte er så komplicerede, at den almindelige vælger kan få svært ved at tage stilling på et helt solidt grundlag, så meget mere som der kan være momenter, der af mange grunde ikke egner sig til offentlig diskussion i en sag som denne, og man må derfor overlade det til de folkevalgte repræsentanter at foretage bedømmelsen. Jeg er overbevist